

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут права
Кафедра суспільних дисциплін

„ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи
_____ О.А. Лагоднюк
„_____” _____ 2016 р.

07-03-10

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАВОВІ АСПЕКТИ

УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Спеціалізація «Управління навчальним закладом (за типом)»

Робоча програма навчальної дисципліни «Правові аспекти управління навчальними закладами» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент», спеціалізації «Управління навчальним закладом (за типом)». – Рівне: НУВГП, 2016. – 13 с.

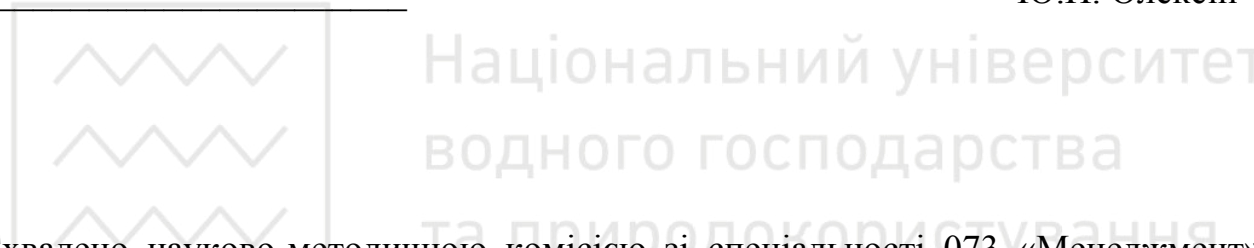
Розробник: Олексін Ю.П., доктор педагогічних наук, професор кафедри суспільних дисциплін

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри суспільних дисциплін

Протокол № 02 від 14 вересня 2016 р.

Зав. кафедри суспільних дисциплін

Ю.П. Олексін

Схвалено науково-методичною комісією зі спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціалізація «Управління навчальним закладом (магістр)»

Протокол № 1 від 30 вересня 2016 р.

Голова науково-методичної комісії

_____ (підпис)

Олексін Ю.П.

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність 073 «Менеджмент» Спеціалізація «Управління навчальним закладом (за типом)»	Нормативна	
Модулів –		Рік підготовки	
Змістових модулів –		5-й	5-й
Загальна кількість годин – 150		Семестр	
		10-й	10-й
		Лекції	
		34 год.	2 год.
		Семінарські	
		26 год.	10 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних СРС – 4,5		Рівень вищої освіти: магістр	Самостійна робота
	90 год.		138 год.
		Вид контролю – залік	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання - 30 % до 60 %;
- для заочної форми навчання - 10 % до 90 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Правові аспекти управління навчальними закладами» є засвоєння знань про конституційні засади правового регулювання освітньої діяльності в Україні, систему джерел освітнього законодавства, державне регулювання системи освіти, правовідносини з приводу освіти і формування умінь використовувати нормативно-правові і нормативно-організаційні джерела в управлінській і педагогічній діяльності.

Робоча програма створена для студентів, які навчаються за освітньо-науковими програмами підготовки магістрів.

Завдання дисципліни:

- опанувати конституційні засади правового регулювання освітньої діяльності в Україні;
- засвоїти ознаки та складові права на освіту, гарантії права на освіту, принципи освітнього права;
- сформулювати знання щодо характеру і особливостей правовідносин в галузі освіти, джерел освітнього права.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- теоретичні положення державного управління та правознавства щодо управління навчальних закладів;
- основні правостановлюючі документи, на підставі яких функціонують навчальні заклади різних рівнів, їх структуру і зміст відповідних документів;
- правовий статус навчального закладу, державні гарантії його діяльності і державну регламентацію;
- правовий статус педагогічних і науково-педагогічних працівників, державні гарантії працівникам освіти, механізм їх соціального захисту.

уміти:

- використовувати знання про правовий статус здобувачів освіти, їх соціальний захист, права і обов'язки від вступу до закінчення навчального закладу;
- працювати з документами нормативно-правового регулювання навчально-виховного процесу;
- правильно і обґрунтовано застосовувати норми чинного законодавства під час роботи на керівних посадах у навчальних закладах.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Правові засади державного управління освітою в Україні

Тема 1. Організаційно-правові засади державного управління освітою в Україні

Державна політика в галузі освіти України в контексті реалізації освіти для демократичного громадянства і прав людини. Зміст і основні напрями державної політики в галузі освіти. Система і повноваження центральних і місцевих органів державної виконавчої влади, органів місцевого самоврядування в галузі

освіти. Управління дошкільною, загальною середньою, професійно-технічною освітою. Управління вищою, післядипломною освітою, перепідготовкою і підвищенням кваліфікації. Управління вищою освітою. Управління післядипломною освітою.

Тема 2. Освіта як соціальний інститут. Право на освіту та його гарантії

Освіта як соціальний інститут. Освіта як система засобів здобуття змісту (навчальні заклади, наукові установи, органи управління освітою, інструменти державної освітньої політики).

Освіта як процес здобуття компетенцій (діяльність викладання і учіння). Освіта як результат для особистості, для суспільства, людства в цілому.

Конституційні засади правового регулювання освітньої діяльності в Україні. Право на освіту в системі прав людини. Ознаки та складові права на освіту. Гарантії права на освіту: економічні, політично-організаційні, юридичні.

Принципи освітнього права: доступність, обов'язковість, безоплатність, конкурсність, рівність, вільність, соціальний захист. Загально-правові принципи: гуманізм, демократизм, світлість, плюралізм, пріоритетність загально-людських духовних цінностей, повага до фундаментальних прав людини та громадянина, соціальної справедливості, законності, науковості, гласності та прозорості.

Напрями удосконалення правових механізмів конституційного права на освіту і освітню діяльність.

Тема 3. Система джерел освітнього права, його завдання. Суб'єкти суспільних освітніх правовідносин

Поняття та явища освітнього права та освітянського законодавства. Галузь освітнього законодавства як сукупність нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини у сфері освіти. Правовідносини в галузі освіти як предмет освітнього права: конституційно-правові, адміністративні, соціального забезпечення учасників освітнього процесу, трудові, цивільно-правові відносини щодо надання освітніх послуг, відносини з приводу авторських та суміжних прав; відносини, що врегульовані сімейним правом, фінансові відносини, господарські відносини, податкові, бюджетні, земельні, тощо. Характеристика структури освітньої галузі права відповідно до Класифікатора законодавства України (розділ галузь права «220. 000. 000. Освіта».)

Суб'єкти суспільних освітніх правовідносин в Україні, що визначені законами «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про вищу освіту».

Суб'єкти громадсько-державного управління освітою: органи державної виконавчої влади та органи місцевого самоврядування; органи самоуправління; ради навчального закладу, батьківські комітети, наглядові ради, піклувальні, інші суб'єкти (здійснення громадського контролю за організацією харчування, охороною здоров'я, праці).

Система джерел освітнього права України. Законодавча основа правового регулювання відносин у сфері освіти: Конституція України та рішення Конституційного суду України, сукупність загальних (базових) і спеціальних

законів у сфері освіти, непрофільні закони регулювання освітньої діяльності, підзаконні нормативно-правові акти (укази Президента України, постанови КМ України, накази, постанови МОНМС).

Міжнародні нормативно-правові акти: Загальна декларація прав людини (1948), Міжнародний пакт про громадські та політичні права (1966), Міжнародно-правові акти універсального характеру, що прийняті відповідно ООН, ЮНЕСКО, МОП та ін.; Болонська декларація, Європейська конвенція про еквівалентність дипломів тощо.

Тема 4. Правові аспекти проблеми якості освіти в Україні

Якісна освіта як індикатор якісного життя. Забезпечення доступності до якісної загальної середньої освіти дітей з особливими потребами. Правові аспекти інклюзивної освіти.

Відповідність законодавства України стандартам Конвенції ООН про права інвалідів.

Нормативне поле диференційованого навчання. Забезпечення доступності до якісної вищої освіти.

Змістовий модуль 2. Правовий статус навчального закладу та учасників освітнього процесу

Тема 5. Правовий статус навчального закладу та його складові

Навчальний заклад як центральна складова освітньої системи України. Державні гарантії діяльності навчального закладу. Типологія навчальних закладів та їх класифікаційні ознаки: дошкільні навчальні заклади, загально-освітні навчальні заклади, вищі навчальні заклади. Загальні умови і особливості створення навчальних закладів різних видів і типів, форм власності, їх реорганізація і ліквідація. Організаційно - правові форми навчальних закладів: державної, комунальної, приватної форм власності.

Навчальний заклад як юридична особа: права, обов'язки, завдання, напрями діяльності. Публічно-правовий статус навчальних закладів. Державна регламентація діяльності навчальних закладів. Ліцензування освітньої діяльності, атестація, акредитація закладів, напрямів підготовки, спеціальностей, стандартизація освіти, державне освітнє замовлення, національна рамка кваліфікацій.

Тема 6. Правовий статус педагогічних і науково-педагогічних працівників освіти. Основні права та обов'язки

Категорії працівників освіти у відповідності до ст. 54 ЗУ "Про освіту" Вимоги до претендентів на статус педагога. Права і обов'язки педагогічних працівників. Державні гарантії працівникам освіти. Порядок прийняття на роботу педагогів. Поняття, сторони та зміст трудового договору. Порядок укладання та форма трудового договору. Види трудових договорів. Підстави та порядок припинення трудового договору (контракту). Конкурсний відбір науково-педагогічних працівників. Вимоги до конкурсного відбору. Атестація

педагогічних працівників, порядок її здійснення. Соціальний захист працівників освіти.

Тема 7. Правовий статус здобувачів освіти. Нормативно-правове регулювання процедури зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень (ЗНО) та правовідносини з прийому до навчальних закладів

Правовий статус здобувача освіти. Права здобувачів освіти. Загальні обов'язки здобувачів освіти. Соціальний захист здобувачів освіти. Напрями розвитку конституційного права громадян на освіту в Україні. Сутність ЗНО як інструменту забезпечення реалізації конституційних прав громадян на рівний доступ до освіти, здійснення контролю за дотриманням Державного стандарту загальної середньої освіти, як аналізу стану системи освіти і прогнозування її розвитку. ЗНО та підсумкова атестація. Принципи ЗНО. Право на проходження ЗНО. Спрямування політики ЗНО.

Статус українського центру оцінювання якості освіти. Стадії та процедури ЗНО. Правові відносини щодо вступу до вищого навчального закладу. Матеріально-правові інститути умов прийому до ВНЗ. Стадії вступної компанії та процесуально-правові інститути Умов прийому до ВНЗ. Статус приймальної комісії як робочого органу навчального закладу.

Тема 8. Нормативно-правове регулювання навчально-виховного процесу та педагогічних відносин

Поняття «педагогічні правовідносини». Зміст освіти як об'єкт педагогічних відносин. Нормативна і вибіркова частини навчання. Освітні стандарти як система вимог, норм, документів, що визначають зміст освіти, обсяг і рівень освітньої й фахової підготовки та нормативний термін навчання. Структура державного стандарту вищої освіти: державна компонента, галузева компонента, компонента ВНЗ. Механізм забезпечення якості освіти як збалансованої відповідності міжнародним вимогам, державним стандартам, суспільним потребам, особистісним цілям.

Академічні свободи учасників освітніх правовідносин. Суб'єкти академічної свободи: навчальні заклади, педагогічні (науково-педагогічні) працівники, здобувачі освіти. Об'єкти академічної свободи: зміст навчання; обставини освітнього процесу, (академічні свободи ВНЗ), об'єкти академічної свободи науково-педагогічного працівника і здобувача вищої освіти. Пізнавальна самостійність здобувачів вищої освіти.

Напрямки удосконалення нормативно-правового регулювання навчально-виховного процесу та педагогічних відносин.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем змістових модулів	Кількість годин							
	Денна форма			Заочна форма				
	Усього	л	с	ср	Усього	л	с	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Правові засади державного управління освітою в Україні								
Тема 1. Організаційно-правові засади державного управління освітою в Україні	14	2	2	10	18	1	-	17
Тема 2. Освіта як соціальний інститут. Право на освіту та його гарантії	20	6	4	10	19	-	2	17
Тема 3. Система джерел освітнього права, його завдання. Суб'єкти суспільних освітніх правовідносин	20	6	4	10	20	1	2	17
Тема 4. Правові аспекти проблеми якості освіти в Україні	16	4	2	10	17	-	-	17
Разом - зм. модуль 1	70	18	12	40	74	2	4	68
Змістовий модуль 2. Правовий статус навчального закладу та учасників освітнього процесу								
Тема 5. Правовий статус навчального закладу та його складові	14	4	4	10	19	-	2	17
Тема 6. Правовий статус педагогічних і науково-педагогічних працівників освіти. Основні права та обов'язки	14	4	4	10	19	-	2	17
Тема 7. Правовий статус здобувачів освіти. Нормативно-правове регулювання процедури зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень (ЗНО) та правовідносини з прийому до навчальних закладів	26	4	2	20	18	-	-	18
Тема 8. Нормативно-правове регулювання навчально-виховного процесу та педагогічних відносин	18	4	4	10	20	-	2	18
Разом - зм. модуль 2	80	16	14	50	76	0	6	70
Усього годин	150	34	26	90	150	2	10	138

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Управління післядипломною освітою	2	-
2	Принципи освітнього права	2	2
3	Напрями удосконалення правових механізмів конституційного права на освіту і освітню діяльність	2	-
4	Суб'єкти громадсько-державного управління освітою	2	2
5	Система джерел освітнього права України	2	-
6	Забезпечення доступності до якісної вищої освіти	2	-
7	Публічно-правовий статус навчальних закладів	2	-
8	Організаційно-правові форми навчальних закладів	2	2
9	Державні гарантії працівникам освіти	2	-
10	Соціальний захист працівників освіти	2	2
11	Правові відносини щодо вступу до вищого навчального закладу	2	-
12	Академічні свободи учасників освітніх правовідносин	2	-
13	Напрямки удосконалення нормативно-правового регулювання навчально-виховного процесу та педагогічних відносин	2	2
	Разом	26	10

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

Підготовка до аудиторних занять – 30 год.

Підготовка до контрольних заходів – 24 год.

Опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях – 36 год.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Система і повноваження центральних і місцевих органів державної виконавчої влади, органів місцевого самоврядування в галузі освіти	3	17
2.	Конституційні засади правового регулювання освітньої діяльності в Україні	3	17
3.	Правовідносини в галузі освіти як предмет освітнього	3	17

	права		
4.	Нормативне поле диференційованого навчання	3	17
5.	Публічно-правовий статус навчальних закладів	6	17
6.	Атестація педагогічних працівників, порядок її здійснення	6	17
7.	Напрями розвитку конституційного права громадян на освіту в Україні	6	18
8.	Академічні свободи учасників освітніх правовідносин	6	18
	Разом	36	138

7. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Правові аспекти управління навчальними закладами» використовуються пояснювально-ілюстративні з використанням мультимедійних презентацій та проблемні методи навчання із застосуванням:

- розв’язання проблемних завдань;
- виконання індивідуальних психологічних досліджень;
- тестових завдань;
- прийомів рольової гри;
- доповідей та повідомлень;
- активізації самостійного вивчення студентами літератури;
- навчальних дискусій.

8. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в письмовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання (одна правильна відповідь з чотирьох запропонованих).

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з семінарських занять – на основі перевірки конспектів та виконаних завдань.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на семінарських заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

1. Завдання до семінарського заняття (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, психолого-педагогічні дослідження та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2				
50				50				100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
12	12	12	14	12	12	12	14	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	для заліку
90 – 100	Зараховано
82-89	
74-81	
64-73	
60-63	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	
0-34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Правові аспекти управління навчальними закладами» включає:

1. 07-03-57 Методичні вказівки до семінарських та самостійного вивчення занять з дисципліни «Правові аспекти управління навчальними закладами» для студентів спеціальності 8.18010020 «Управління навчальним закладом (за типом)» заочної форми навчання / Ю.П.Олексін. – Рівне : НУВГП, 2013.
2. 07-03-58 Методичні вказівки до семінарських занять навчальної дисципліни «Правові аспекти управління навчальними закладами» для студентів денної форми навчання спеціальності 8.18010020 «Управління навчальним закладом» – Рівне: НУВГП, 2016. – 24 с.
3. Конспект лекцій на паперових носіях.
4. Конспект лекцій на електронних носіях.
5. Нормативні документи Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
6. Мультимедійні презентації до тем дисципліни «Правові аспекти управління навчальними закладами».
7. Роздавальний матеріал до семінарських занять.

11. Рекомендована література

Базова

1. Аверьянов В.Б. Державне управління: теорія і практика / В.Б.Аверьянов / За заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В.Б.Аверьянова. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 432 с.
2. Виконавча влада і адміністративне право // За заг. ред. В.Б.Авер'янова. – К.: Видавничий Дім "Ін-Юре", 2002. – 668 с.
3. Державне управління в Україні: організаційно-правові засади: Навч. посіб. / [Н.Р. Нижник, С.Д. Дубенко, В.І. Мельниченко та ін.]; За заг. ред. Н.Р. Нижник. – К.: Вид-во УАДУ, 2002. – 164 с.
4. Дзвінчук Д. Державне управління освітою в Україні: тенденції і законодавство / Д. Дзвінчук. – К.: ЗАТ «Нічлава», 2009. – 239 с.
5. Крисюк С.В. Державне управління освітою: навч. посіб. для слухачів, асп., докторантів спец. «Державне управління освітою» / С.В. Крисюк. – К.: НАДУ, 2009. – 220 с.
6. Ніколаєнко С.М. Освіта і наука: Законодавчі та методологічні основи: навч. посіб. / С.М.Ніколаєнко. – К.: ІВЦ «Політехніка», 2004. – 280 с.
7. Селіванов А. Наука і закон: Перший досвід системного аналізу законодавства сфері науки і науково-технічної діяльності. – К.: ЛОГОС, 2003. – 264 с.

Допоміжна

1. Адміністративне право України [Підручник для юрид. вузів і фак. / Ю.П. Битяк, В.В. Богуцький, В.М. Гаращук та ін.]; За ред. Ю.П. Битяка. — Харків: Право, 2001. — 528 с.
2. Адміністративне право України: Підручник / За заг. ред. С.В. Ківалова. — Одеса: Юридична література, 2003. — 896 с.
3. Державне управління: Навч. посіб. / [А.Ф.Мельник, О.Ю.Оболенський, А.Ю. Васіна, Л.Ю. Гордієнко]; За ред. А.Ф. Мельник. — К.: Знання-Прес, 2003. — 343 с.
4. Ківалов С.В., Біла Л.Р. Адміністративне право України. Навчально-методичний посібник. — Одеса: Юридична література, 2001. — 302 с.
5. Колпаков В.К. Адміністративне право України: Підручник. — К.: Юрінком Інтер, 1999. — 736 с.
6. Колпаков В.К., Кузьменко О.В. Адміністративне право України: Підручник. — К.: Юрінком Інтер, 2003. — 544 с.
7. Луговий В.І. Управління освітою. Навч. посібник для слухачів, аспірантів, докторантів спеціальності «державне управління». — К.: Вид-во УАДУ, 1997. — 302 с.
8. Малиновський В.Я. Державне управління / В.Я.Малиновський: Навч. посіб. — Луцьк: Ред.-вид. від. "Вежа" Вол. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2000. — 558 с.
9. Скакун О.Ф. Теория государства и права (энциклопедический курс) / О.Ф.Скакун: Учебник. — Х.: "Эспада". — 2005. — 840 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Законодавство України / [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua/>
2. Національна бібліотека ім. В.І. Вернацького / [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.libr.rv.ua/>
4. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44)/ [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.cbc.rv.ua/>
5. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / Цифровий репозиторій [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/>

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування